

Ideeënkaart jongeren

Echt niet vandaag.nl

2-4-2025 Editie Oost-NL

Dé actiedag tegen digitale criminaliteit

Wil jij meedoen aan de actiedag 'Echt niet vandaag' en bijdragen aan een veiligere digitale omgeving voor jongeren en hun ouders, maar weet je niet zo goed hoe? Laat je inspireren door de acties op de ideeënkaart voor deze doelgroep.

2-4-2025: Actiedag tegen digitale criminaliteit Oost-NL

De urgentie is hoog! Dagelijks worden mensen slachtoffer van digitale criminaliteit. In 2023 overkwam het 2,3 miljoen Nederlanders, dat zijn 6.400 slachtoffers per dag (CBS)! Ook veel jongeren worden slachtoffer. Dit móét stoppen. Daarom is er op 2-4-2025 in Oost-NL een regionale actiedag tegen digitale criminaliteit. Sluit je aan via de website en doe mee!

www.echtnietvandaag.nl

Organiseer een actie en doe mee!

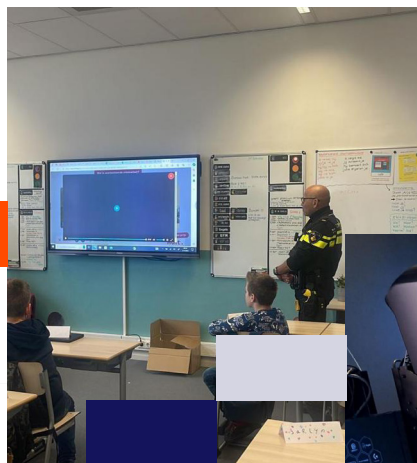
We roepen iedereen (bedrijven, (semi-)overheid, scholen, verenigingen en inwoners) op om een activiteit te organiseren tijdens de actiedag, die jongeren bewuster of weerbaarder maakt. Alles kan en mag! Ga in gesprek met de klas over dit onderwerp,

organiseer een avond met ouders of speel een weerbaarheidsspel. Doe mee en meld je actie aan op de website.

Inspiratie nodig? Bekijk de ideeënkaart

Kun je wat hulp of inspiratie gebruiken voor een actie tijdens de actiedag? Partners van 'Echt niet vandaag' hebben verschillende ideeën en voorbeelden op een rij gezet op deze ideeënkaart. Acties die het bewustzijn vergroten en jongeren weerbaarder maken tegen digitale criminaliteit. Welke actie zet jij in?!

Meld je actie aan op www.echtnietvandaag.nl en laat zien dat je meedoet! Samen maken we een vuist tegen digitale criminaliteit.

#Echtnietvandaag

Doe je digiding (digi sterker)

PO

VMBO

MBO

Waar uit te voeren?

Scholen, bibliotheken
en welzijnswerk

Doe je digiding! is een lesprogramma voor jongeren over de digitale overheid. Aan de hand van verschillende thema's worden jongeren op een praktische manier voorbereid op het regelen van hun digitale overheidszaken, want waar moet je beginnen als je een DigiD wilt aanvragen? Hoe kun je je loonheffing terugvragen als je een bijbaantje hebt? En hoe regel je dat je studiefinanciering en je zorgtoeslag krijgt? Met Doe je digiding! ontwikkelen jongeren tussen de 15 tot 18 jaar oud kennis en vaardigheden die noodzakelijk voor hen zijn.

Het lesmateriaal is gratis beschikbaar voor praktijkonderwijs, vmbo/mbo.

Meer info:

www.doejedigiding.nl

HackShield in de Klas

PO

HackShield

Groep 6, 7 & 8

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Leerkracht of gastles

HackShield in de Klas is een gratis en toegankelijk achtelig lespakket dat wordt aangeboden in samenwerking met NTR/SchoolTV. Het is beschikbaar voor alle scholen in Nederland en bestaat uit quests die op het digibord gespeeld kunnen worden. Thema's die behandeld worden zijn internet, data, online grenzen, desinformatie, phishing, geldezels, auteursrechten en foto's delen. De quests kunnen in 30-40 minuten klassikaal gespeeld worden.

In samenwerking met HackShield's partners worden er op de actiedag ook gastlessen verzorgd op scholen door experts. Deze gastlessen geven de kinderen, naast een coole game ervaring, de kans om vragen te stellen aan iemand uit de digitale industrie.

Aanvragen gastles:

<https://nl.joinhackshield.com/nl/indeklas>

Hackshield Quest

Ruimte voor hackers

Met 'HackShield in de Klas' bieden we een lesprogramma waarin kinderen via klassenquests op een speelse manier leren over digitale geletterdheid en digitaal burgerschap. Dit lesprogramma is geschreven en dus gekoppeld aan de SLO kerndoelen die gaan over digitale vaardigheden. Onze spelers, de Cyber Agents, worden opgeroepen om de mensen in hun omgeving te helpen met de digitale wereld. De kennis die ze hebben opgedaan kunnen ze zo toepassen in het echte leven. Zo willen we met HackShield bijdragen aan een veilige, toegankelijke digitale wereld met gelijke kansen voor iedereen. Stichting HackShield is verantwoordelijk voor de uitrol van 'HackShield in de Klas' binnen Nederland. Wij werken samen met verschillende gemeenten om online criminaliteit aan te pakken en zoveel mogelijk kinderen de gevaren en de kansen van de digitale wereld te laten zien.

Meer info / aanmelden:

r.oosting@stichtinghackshield.nl

<https://store.joinhackshield.nl/gastles-krijgen/>

Snelle euro's hebben een prijs

PO

Halt

Groep 7 & 8

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Kinderen kunnen al op jonge leeftijd in aanraking komen met de georganiseerde criminaliteit. Denk aan online verleidingen waarbij ze snel (illegaal) geld kunnen verdienen, gevraagd worden om op de uitkijk te staan bij criminele activiteiten of spullen aangeboden krijgen in ruil voor een dienst. Met deze les willen we leerlingen bewust maken van diverse vormen van georganiseerde criminaliteit. Maar ook zetten we een eerste stap om ze weerbaarder te maken zodat ze veilige keuzes kunnen maken, bijvoorbeeld in geval van groepsdruk. Ook bespreken we wat ze kunnen doen als ze vormen van georganiseerde criminaliteit zien of zelfs mee in aanraking (dreigen) te komen.

Meer info / aanmelden:

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Gedrag online

PO

SPO

VO

VSO

Halt

Groep 7 & 8

Klas 1 & 2

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Jongeren hebben niet altijd door waar hun digitale acties toe kunnen leiden. Soms lijkt iets onschuldig, maar heeft het grote gevolgen en kan het zelfs strafbaar zijn. In de les praten we met leerlingen over wat zij online doen en geven we tips voor 'veilig internetten'. Leerlingen leren hoe zij kunnen voorkomen dat ze in een strafbare situatie terecht komen.

Meer info / aanmelden:

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Online fraude

VO

Halt

Klas 1 & 2

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Jongeren kunnen makkelijk in de verleiding komen om snel geld te verdienen en mee te werken aan online fraude. In de les willen we leerlingen bewust maken van de risico's van online fraude en cybercriminaliteit. Wat mag je online wel en niet doen? We gaan in op de gevolgen voor slachtoffers, daders en de omgeving. We helpen de leerlingen om online fraude en cybercrime te herkennen en voorkomen.

Meer info / aanmelden:

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Kletspotkaarten: Doe je Digi Ding x Fraudehulpdesk x Echt niet vandaag

Jongeren

Kletspotkaarten over online veiligheid zijn gratis te downloaden via de site van 'Echt niet vandaag'! De kaarten zijn in te zetten op scholen, bibliotheken en/of welzijnswerk.

Download uit de toolkit:

<https://www.echtnietvandaag.nl>

De kosten van snel geld verdienen

VO VSO

Klas 1 & 2

Halt

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Jongeren komen makkelijk in verleiding om snel geld te verdienen of even een vriend te helpen, maar ze staan niet stil bij de gevolgen. De voorlichting heeft als doel jongeren weerbaarder te maken tegen ondermijning. De les start met een experiment waarin de leerlingen zien en ervaren hoe gemakkelijk je geronseld kunt worden. Jongeren leren over de risico's en gevaren van ondermijnende criminaliteit en krijgen handvatten om zich weerbaar op te stellen.

Meer info / aanmelden:

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Sexting education

VO VSO

Klas 1 & 2

Halt

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Sexting is aan de orde van de dag. Je kunt het zien als een onderdeel van de seksuele ontwikkeling van jongeren, maar het is belangrijk dat jongeren weten wat de spelregels zijn. Tijdens de les 'Sexting Education' leren de leerlingen het verschil tussen sexting en ongewenste sexting. Door dit onderscheid duidelijk te maken willen we victim blaming tegengaan en jongeren leren dat het ongevraagd doorsturen van naaktfoto's en filmpjes niet oké en zelfs strafbaar is. Het doel van de voorlichting is om jongeren te stimuleren weloverwogen keuzes te maken over hun online gedrag, door hen bewust te maken van de mogelijke gevolgen.

Meer info / aanmelden:

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Preventieles VO: Leerlingalert

VO (14/15 jaar)

- Max 150 pers.
- 90 minuten
- Door wie? Gastdocent: Leerlingalert
(in overleg tevens een
ervaringsdeskundige)

Preventieles over criminele uitbuiting, ronselen en daarbij als onderdeel ook sextortion, exposing, witwassen, geldezels, online fraude, herkennen signalen en handelsperspectief.

Meer info / aanmelden:

Petra van den Berg: p.vanden.berg@halt.nl – Melissa Rekers: m.rekers@halt.nl – Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Preventieles MBO

MBO

Studentalert

- Max 150 pers.
- 90 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Leerlingalert
(in overleg tevens een
ervaringsdeskundige)

Preventieles over criminele uitbuiting, ronselen en daarbij als onderdeel ook sextortion, exposing, witwassen, geldezels, online fraude, herkennen signalen en handelsperspectief.

Meer info / aanmelden:

Petra van den Berg: p.vanden.berg@halt.nl
Melissa Rekers: m.rekers@halt.nl
Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Serious Game - zelfstandige les

PO

De kiesraad

Groep 7 & 8

- Groepsgrootte: zelf te bepalen
- 15-30 minuten
- Door wie? Leerkracht

'Serious Game' gericht op: ondermijnende criminaliteit, social media, cybercrime en sexting. Zorgt voor gespreksstof over de onderwerpen.

Meer info:

www.kiesraadindeklas.nl

Online Hatespeech, Online Fraude, Doxing, Hacking, Sexting

PO

Mijn Cyberrijbewijs

Groep 7 & 8

- Groepsgrootte: zelf te bepalen
- 90 minuten
- Door wie? Leerkracht

Vijf verschillende lessen waarbij leerlingen uiteindelijk een 'cyberrijbewijs' halen.

Meer info:

<https://mijncyberrijbewijs.nl/>

Hoe digitaal veilig is jouw school in de praktijk?

Scholen

Digitaal Veilig Onderwijs

Docenten/schoolleiders

- Groepsgrootte: zelf te bepalen
- Duur: zelf te bepalen
- Door wie? School

Het Normenkader Informatiebeveiliging & Privacy voor Funderend Onderwijs beschrijft de normen voor een digitaal veilige schoolorganisatie en biedt concrete voorbeeldmaatregelen. Het is daarom een belangrijk hulpmiddel om jouw school digitaal veilig te maken. Het voldoen aan de normen kan stap voor stap worden aangepakt. In 2024 is een groeipad gemaakt dat adviseert over de maatregelen die je kunt nemen en op welk moment je dat het beste kunt doen om de normen te halen. Als je dit groeipad volgt, bereik je het doel in een realistisch tempo en neem je de maatregelen die passen bij wat nodig is voor jouw school. Maar je kunt nu ook al aan de slag, want het Normenkader IBP FO helpt je verder.

Meer info:

<https://www.digitaalveiligonderwijs.nl/>

Online veiligheid en digitaal burgerschap

De InternetHelden

VSO

VO

PO Groep 7 & 8

- Groepsgrootte: zelf te bepalen
- 50 minuten
- Door wie? Leerkracht/docent

Het lespakket voor VO behandelt zes thema's: Verstandig delen, Val niet voor vals, Beveilig je geheimen, Met aardig doen kom je verder, Blijf er niet mee zitten en Zorg goed voor jezelf.

Meer info:

https://beinternetawesome.withgoogle.com/nl_nl/

Cybercrime bewustwording

Framed | politie.nl

VO

MBO

SO

- Groepsgrootte: zelf te bepalen
- 50 minuten
- Door wie? Leerkracht/docent

'Framed' is een mobiele game voor jongeren van 12 tot 18 jaar oud die je klassikaal speelt. In deze game verandert het schoolleven van tieners in een spannend verhaal over cybercrime waarin de jongere zelf de hoofdrol speelt. Elke beslissing verandert de verhaallijn en uitkomst van de game. In totaal zijn er drie mogelijke eindes en in het ergste scenario wordt de leerling in de game op het schoolplein gearresteerd door de politie. Na het spelen van 'Framed' vindt een klassikaal gesprek plaats over wat online de norm is, wat ethisch juist is, waar de grens ligt van strafbaar gedrag en wat hiervan de consequenties kunnen zijn. Dit nagesprek zorgt ervoor dat ervaringen en kennis gedeeld worden.

Spelregels en instructies:

<https://www.politie.nl/informatie/framed.html>

Speel het spel op de mobiele telefoon:

<https://www.playframed.nl/946246>

Les Meau - Stukje van mij

VO

- 30 minuten
- Door wie? Leerkracht/docent

Het nummer 'Stukje van mij' vertelt over het beschadigd vertrouwen van jongeren van wie intieme beelden zijn doorgestuurd. Het nummer maakt deel uit van een campagne van KPN, in samenwerking met Fonds Slachtofferhulp. In deze les zitten 22 slides, met interactieve quizen, tekstslides en 2 video's.

Link naar de les:

<https://www.lessonup.com/nl/lesson/hgRHkECDwbmKxpjWP/2iBAzmevQH3CoxERb>

Lessen Digitale Geletterdheid en mediawijsheid

Online Masters

VSO

PO

VO

- Groepsgrootte: zelf te bepalen
- 45 minuten
- Door wie? Leerkracht/docent

Leerlingen van nu groeien op in een digitale wereld en het is belangrijk dat ze de juiste vaardigheden ontwikkelen om mee te kunnen doen in de samenleving van de toekomst. Met Online Masters voor PO, VO en VSO integreer je eenvoudig en effectief digitale vaardigheden in je onderwijsaanbod. Ontdek hoe 'Online Masters' jou en je leerlingen kan helpen.

Meer info:

<https://online-masters.nl/>

Online cursus digitale weerbaarheid

Unlock. Digitale weerbaarheid

Een online cursus digitaal weerbaarheid die op verschillende manieren gebruikt kan worden in de klas. Individueel of klassikaal via het smartboard. De leerlingen kijken met elkaar dezelfde video's en de docent kan de meerkeuzevragen bespreken of discussie voeren over de gegeven antwoorden.

Meer info:

<https://www.digitale-weerbaarheid.nl/in-de-klas/>

Leermiddelen over veilig internetten

Veilig Internetten

BO

VO

Op de website www.veiliginternetten.nl vind je verschillende lespakketten ontwikkeld door verschillende organisaties voor leraren van het basis en voortgezet onderwijs. Voorbeelden van de lessen zijn uitleg over grooming, sexting en webcammisbruik van Helpwanted en Hack in de Class. Zo leren kinderen wat de mogelijkheden en de valkuilen zijn van de digitale wereld.

Meer info:

<https://veiliginternetten.nl/thema/kinderen-online/ik-zoek-lespakketten-over-veilig-internetten/>

Lesmateriaal over online omgangsvormen

Mediawijsheid

Wil je aan de slag en in gesprek gaan met leerlingen of jongeren over online omgangsvormen en het stellen van grenzen bij kwetsend gedrag? Kijk dan op de website van Mediawijsheid. Zij hebben diverse lesprogramma's ontwikkeld om bijvoorbeeld online pesten tegen te gaan en de weerbaarheid van jongeren te vergroten. Geschikt voor basis- en voortgezet onderwijs

Meer info:

<https://veiliginternetten.nl/thema/kinderen-online/ik-zoek-lespakketten-over-veilig-internetten/>

Gamen met de politie

Politieagenten gaan samen gamen met jongeren. Een laagdrempelige manier om in contact te komen met jeugd. Beperkt beschikbaar, kijk voor locaties op www.echtnietvandaag.nl om mee te gamen!

Bekijk acties op:

www.echtnietvandaag.nl

De InternetHelden Basis

Bureau Jeugd & Media

VSO

VO

PO

Groep 7 & 8

De InternetHelden is een zelfstandig mediawijsheidprogramma. Het programma bestaat uit een leerlijn, een ouderavond en een docentensessie.

Meer info:

<https://www.bureaujeugdenmedia.nl/de-internethelden/>

De InternetHelden VO

Bureau Jeugd & Media

VO onderbouw

De InternetHelden is een zelfstandig mediawijsheidprogramma. Het programma bestaat uit een leerlijn, een ouderavond en een docentensessie.

Meer info:

<https://www.bureaujeugdenmedia.nl/de-internethelden/>

De DigiDuck

De DigiDuck gaat over het veilig internetten voor kinderen. Hierin gaat Donald Duck met zijn familie en vrienden in op het gebruik van social media, internetpesten en geven ze tips om hier op een goede manier mee om te gaan. De DigiDuck is in 2015 uitgebracht en blijft een leuke editie om kinderen kennis te laten maken met veilig internetten.

Bekijk de pdf:

<https://ecp.nl/wp-content/uploads/2019/01/DigiDuck.pdf>

Voor ouders

Praatkaarten Jeugd en Media

Bureau Jeugd & Media

Ouders van jongeren

10/16 jaar

Doorlopend in gesprek over media. Het is niet altijd eenvoudig om te bedenken waar je met tieners over moet praten. En als je als opvoedondersteuner (of docent) met ouders in gesprek wilt over de mediaopvoeding thuis, dan is het ook fijn om een handleiding te krijgen: welke onderwerpen moet je aankaarten en welke tips geef je mee? Daarom heeft Bureau Jeugd & Media deze Praatkaarten 'Mediaopvoeding' ontwikkeld.

Meer info:

<https://www.bureaujeugdenmedia.nl/praatkaarten/>

21 eeuwse vaardigheden

Ouders van jongeren 10/18 jaar

Mediawijsheid

Mediawijsheid is meer dan alleen online veiligheid. Het is een onderdeel van de zogenaamde 21e eeuwse vaardigheden. Hoe zorg je ervoor dat het mediagebruik van je kind(eren) leuk én veilig is? Hoe pak je dat thuis aan? Mediawijsheid: aan de slag! Praten met je kind over mediawijsheid kan lastig zijn. Op deze website vind je tips en links naar betrouwbare partijen die je verder kunnen helpen. Met deze sites en materialen kun je aan de slag.

Meer info:

<https://www.mediawijsheid.nl/ouders/>

Enkele mediawijsheid tips voor ouders:

Meer info:

https://www.youtube.com/watch?v=atbVUNW_vZo

CyberOuders webinar

- 02 april 2025
- 19:30 – 21:00
- Online

Gezinnen krijgen te maken met verschillende digitale uitdagingen.

Tijdens het eerste deel van de webinar leer je:

- **De digitale wereld begrijpen**
Hoe werken social media, apps en online gaming, en wat zijn de valkuilen?
- **Gevaren herkennen**
Phishing, WhatsApp-fraude, sexting, AI-stemkloning en andere risico's.
- **Actie ondernemen**
Hoe bescherm je gezinnen door middel van sterke wachtwoorden, privacy-instellingen en noodplannen.

Met casussen, praktijkvoorbeelden en concrete tips ben je na deze training beter voorbereid op digitale bedreigingen.

Meld je aan:

<https://cyberburger.nl/webinar-actiedag-echt-niet-vandaag/>